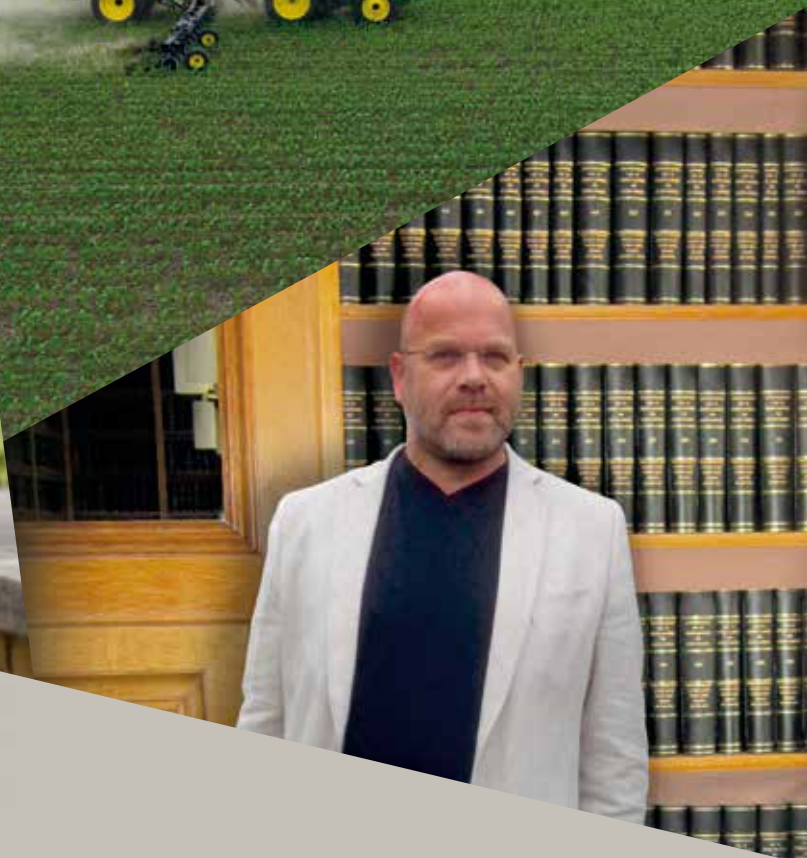

Magazine Wetenschappelijk Bureau Onafhankelijke Politiek Nederland

LOCOMOTIE

*Verslag van boek 15
uit de WB boekenreeks*

NIEUW BELEID WB

**"EERST DE BASIS VERSTERKEN,
DAN ZORGEN VOOR VERDERE GROEI"**

BESTUUR OPNL

**"AAN REGIONALE ACHTERUITGANG ZIJN
ACHTEREENVOLGENDE KABINETTEN DEBET"**

**ONAFHANKELIJKE
POLITIEK NEDERLAND**
Wetenschappelijk Bureau

83

november 2023

Voorwoord

Geachte lezers,

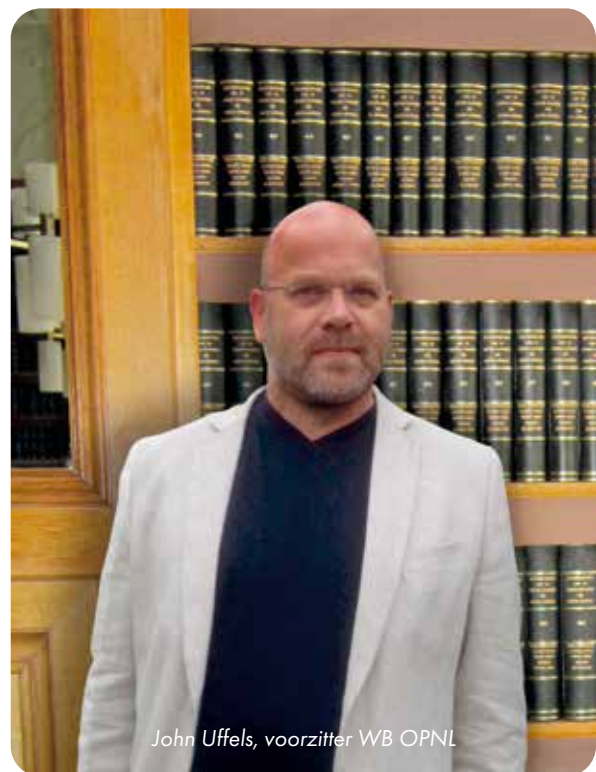
De nieuwe uitgave van Locomotie is weer op uw deurmat gevallen. Ons magazine komt tweemaal per jaar uit en geeft u inzicht in de vele activiteiten waar het Wetenschappelijk Bureau van OPNL mee bezig is. Maar Locomotie geeft ook informatie waarvan wij als redactiecommissie vinden dat die belangrijk is voor u.

In dit nummer ook weer aandacht voor de boekwerkjes uit de WB boekenreeks. En een uitgebreid artikel over de nieuwe beleidsvisie van het Wetenschappelijk Bureau.

Daarnaast een artikel over de toekomstvisie van het algemeen bestuur van OPNL en natuurlijk een interview met onze senator.

Bij OPNL draait het in de kern om het begrip 'Van onderop'. Dat wil dus zeggen dat u een belangrijke rol speelt. U kunt onderzoeksaanvragen doen bij het Wetenschappelijk Bureau, maar u kunt ook onderwerpen aandragen voor dit blad. Dat doet u door het sturen van een mailtje naar de redactie (info@opnl.nl ter attentie van redactie Locomotie).

John Uffels, voorzitter WB OPNL

John Uffels, voorzitter WB OPNL

Colofon

Uitgever

Locomotie is een uitgave van het Wetenschappelijk Bureau Onafhankelijke Politiek Nederland (OPNL).

Redactieraad

John Uffels
Sybren Singelsma
Walter Lennertz

Hoofredacteur

Chris Tiekstra

Fotografie

Amrut Sijbolts
Studio Cyril
T-Force
OPNL archief e.a.

Vormgeving

T-Force Communicatieburo

Drukwerk

Drukkerij Roelofs

Oplage

4.000 exemplaren

Redactieadres

info@opnl.nl of
06 - 53 25 98 97

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Wetenschappelijk Bureau OPNL.
November 2023.

Inhoudsopgave

3 Nieuw beleid WB

Voorzitter Wetenschappelijk Bureau

6 'Eerste de basis versterken, dan zorgen voor verdere groei'

OPNL voorzitter Sybren Singelsma

11 Bestuur OPNL

Nieuwe gezichten

12 'Aan regionale achteruitgang zijn achtereenvolgende kabinetten debet'

Senator Auke van der Goot

16 Stikstof en Natura 2000 Wat is de relatie?

WB Boekenreeks nummer 15

Nieuw beleid WB

Conform de statuten is het OPNL bestuur na de verkiezingen van dit jaar afgetreden. Een deel van het zittende bestuur is wederom door de Ledenraad benoemd in het Algemeen Bestuur. De overige AB leden zijn nieuw. Binnen OPNL is het gebruikelijk dat de leden van het AB ook zitting hebben in het Wetenschappelijk Bureau. Deze, formeel geheel zelfstandige stichting, kent dus dezelfde secretaris en penningmeesters als het Algemeen Bestuur OPNL.

De voorzitter van het WB wordt om de vier jaar gekozen door het bestuur van WB. John Uffels stelde zich kandidaat. "Ik loop al even mee en volgens mij is de positie van het Wetenschappelijk Bureau anders dan bij andere partijen. Die zitten in Tweede- en Eerste Kamer en maken dus beleid. OPNL heeft een andere positie omdat wij alleen in de Eerste Kamer zitten."

Vanuit die visie heeft John Uffels zich kandidaat gesteld voor het voorzitterschap WB en is hij als zodanig ook benoemd. Hij geeft aan wat hij de komende jaren anders wil gaan doen.

"Wij zouden ons vooral moeten toespitsen op het in kaart brengen van verklaringen voor de kloof tussen ons succes bij lokale verkiezingen en ons onvermogen om dat te vertalen richting Provinciale Staten. Door gericht wetenschappelijk onderzoek zouden wij meer inzicht moeten krijgen in de beweegredenen hiervoor."

Voorzitter WB OPNL, John Uffels

Visie WB OPNL

Wij ondersteunen de uitgangspunten van OPNL zijnde "Politiek van onderop en dicht bij de burgers".

Wij doen dit via wetenschappelijk onderzoek op instigatie van onze fractie en/of partij.

Daarnaast doen wij, vanuit de onafhankelijke politiek, een bijdrage aan het brede maatschappelijke debat.

Eigenlijk willen wij weten waarom en hoe de kiezers hun afwegingen maken. Je zou het ook anders kunnen zeggen, ik wil meehelpen om de onafhankelijke politiek in het algemeen en OPNL in het bijzonder verder te versterken."

Nieuw beleid

De nieuwe voorzitter heeft zijn visie overgebracht op zijn overige bestuursleden. Vervolgens moest er beleid komen en een plan van aanpak. Een uitgebreide discussie binnen het Wetenschappelijk Bureau heeft uiteindelijk een geheel nieuw beleid opgeleverd.

John Uffels: "Het doel van het nieuwe beleid van het Wetenschappelijk Bureau OPNL is het faciliteren van een verdere groei van de onafhankelijke politiek. Daarbij is het WB gericht op de wetenschappelijke ondersteuning van het politieke proces voor zowel de fractie, de partij en meer in het algemeen het brede maatschappelijke debat. Voor mij is het uitgangspunt van alle handelingen van het Wetenschappelijk Bureau gelegen in het uitgangspunt van OPNL; politiek van onderop en dicht bij de burgers."

"Waar is behoefte aan en waarvoor bestaat een breed draagvlak? Dat moet volgens mij het uitgangspunt van onze onderzoeken zijn. En dat draagvlak kun je bijvoorbeeld heel snel via een digitale email consultatie vaststellen. Of niet natuurlijk, maar dan is het ook duidelijk."

De voorzitter vervolgt: “Persoonlijk zou bij een email consultatie ook de mening van de complete achterban, dus naast de provinciale ook de aangesloten lokale partijen, gevraagd mogen worden. Dat doet het meeste recht aan de slogan ‘van onderop’.”

“Ik wil wel meteen duidelijk maken dat dit niet geldt voor onderzoeken en symposia die worden aangevraagd vanuit de fractie. Dan moet je als WB kiezen voor een dienstverlenende houding en zorgen dat de vragen van de fractie snel en effectief beantwoord worden.”

“Ons nieuwe beleid betekent overigens niet dat we ontevreden zijn over de activiteiten van het WB in het verleden”, zegt John Uffels. “Er is veel werk verzet, maar de tijden zijn veranderd. Ook wij moeten andere keuzes maken en nieuwe wegen inslaan.”

“Het wil ook niet zeggen dat we helemaal stoppen met de WB boekenreeks. Dit is een uiterst succesvolle formule gebleken, waarmee we in het verleden een 15-tal interessante boekwerkjes hebben kunnen produceren. Gericht op de raadsleden en statenleden in onze achterban en gebaseerd op degelijk wetenschappelijk onderzoek. En zonder een bepaalde keuzerichting op te dringen.

Missie WB OPNL

Wij zijn gericht op een verdere groei van de onafhankelijke politiek in Nederland, op basis van gedegen wetenschappelijk onderzoek, succesvolle symposia en andere middelen die opportuun worden geacht.

Wij steunen daarbij op de vier kernwaarden van OPNL (Democratie, Onafhankelijk, Duurzaam, Integriteit).

De boekenreeks geeft onafhankelijke informatie, wetenschappelijk getoetst en begrijpelijk geformuleerd. Ik kan me heel goed voorstellen dat we ook de komende periode af en toe nog een nieuw boekje kunnen toevoegen aan de WB boekenreeks.”

Opdrachten

“Ik nodig alle aangesloten leden uit om hun wensen voor een wetenschappelijk onderzoek bij ons in te dienen. Wij beoordelen de aanvraag en kijken wat de beste weg zou zijn. Daarbij zullen wij steeds in overleg met de aanvragers blijven, maar zelf het werk verzetten. Een heldere probleemstelling maken en deze voorleggen aan een aantal onderzoeksinstituten om te komen tot de juiste keuze. Daarna uitvoering van het onderzoek en tot slot een presentatie. Als een boekje, als een wetenschappelijk artikel in *Locomotie*, of als onderwerp van een symposium. Eigenlijk is alles mogelijk en wordt vooraf niets uitgesloten.”

De voorzitter vervolgt met een toelichting op het eerste onderzoek dat binnenkort in opdracht wordt gegeven. “Ik wilde bij mijn aantreden vooral gaan opereren op basis van kennis. Daarom vond ik het noodzakelijk om als eerste onderzoek te laten kijken naar een aantal essentiële vraagstukken voor OPNL.

Daarom heb ik aan Enneüs marktonderzoeksbureau gevraagd om een projectvoorstel en offerte te maken. Zij gaan een kiezersonderzoek voor ons uitvoeren.”

Het kiezersonderzoek moet antwoord geven op de vraag wat potentiële kiezers beweegt om al dan niet op een lokale of regionale partij te kiezen, waarbij onderscheidt wordt gemaakt tussen kiezers die nu al lokaal stemmen en zij die dat nog niet doen. Ook wordt navraag gedaan naar de thema's die kiezers belangrijk vinden.

“Ik denk dat de uitkomsten van dit onderzoek een soort basis, een soort nulmeting voor ons zullen vormen. Het zal ons als WB en als OPNL inzicht geven in wie onze kiezers zijn en wat hun overwegingen daarbij zijn. Ik ben benieuwd en verwacht dat het onderzoek voor de zomer van 2024 wordt opgeleverd. Vervolgens kunnen we verder aan de slag, op basis van dit kiezersonderzoek en het vastgestelde nieuwe beleid. Op weg naar een verdere groei van de onafhankelijke politiek. Ik heb er in ieder geval heel veel zin in.”

John Uffels

John Uffels (1964, Amsterdam) woont sinds 2008 in Drenthe. Daar is hij voorzitter van de provinciale onafhankelijke partij Sterk Lokaal Drenthe. Deze partij heeft een statenlid en elf wethouders. Daarmee is Sterk Lokaal Drenthe vertegenwoordigd in elf van de twaalf steden in Drenthe.

Vanuit Drenthe is hij niet alleen sinds 2015 de man in het Algemeen Bestuur van OPNL, hij zit al die tijd ook in het bestuur van het Wetenschappelijk Bureau OPNL.

“Eerst de basis versterken, dan zorgen voor verdere groei”

Voorzitter Sybren Singelsma

“In de eerste maanden van mijn kennismakingen met het bestuur van OPNL leek alles vrij goed geregeld te zijn. Er werd maandelijks overlegd en er zat een vertegenwoordiging van alle aangesloten partijen in het bestuur. Dat laatste zie je niet altijd en overal”, aldus Sybren Singelsma.

De voorzitter vervolgt: “Maar bij nadere beschouwing bleek dat de werkwijze eigenlijk niet voldoende was gedocumenteerd. Vanuit mijn achtergrond en ervaringen met het besturen van verenigingen en mijn jobs in Brussel bij het Europese Comité van de Regio's wilde ik zorgen dat OPNL ook echt klaar was voor de toekomst. De eerste stap is dan om de administratieve organisatie op orde te krijgen en iedereen te doordringen was van het belang van ‘goed bestuur’.”

Kennismaking

Sybren Singelsma is afkomstig uit de Fryske Nasjonale Partij (FNP). De partij was op zoek naar iemand die hen kon vertegenwoordigen in het algemeen bestuur van OPNL.

“Ik werd dan ook door het bestuur van FNP benaderd met de vraag of ik eventueel namens die partij zitting zou willen nemen in het OPNL bestuur. Ik kende de OPNL als politieke beweging natuurlijk wel, maar ik kende het platform als zodanig niet echt. Ik ken de FNP natuurlijk zeer goed, ik ben al jaren lid en het voelde dan ook niet vreemd aan dat de vraag werd gesteld. Na overleg met mijn echtgenote heb ik toegestemd omdat ik nog altijd vind dat het beter kan in Nederland en denk dat ik daar wat aan kan bijdragen. ‘En passant’ kwam de vraag van het voorzitterschap op, of ik zou willen kandideren voor die positie.”

“Nu is mijn persoonlijke instelling dat je iets goed moet willen doen, anders kun je het beter aan anderen overlaten. Vanuit die grondhouding was het dus niet zo gek om dan maar meteen te opteren voor het voorzitterschap. Zonder dat ik precies wist waar ik aan zou beginnen. Maar ja, uitdagingen houden je jong en mooi!”

“Vervolgens ben ik, in juni 2023, door de Ledenraad OPNL verkozen en benoemd tot voorzitter. Daarna was het kennismaken en inwerken. Ik heb verkennende gesprekken gevoerd met de secretaris, Walter Lennertz, de ‘doyen d’age’ die over heel veel kennis over de geschiedenis van OPNL beschikt. Daar was ook Chris Tiekstra bij aanwezig. Deze coördinator speelt een belangrijke rol binnen OPNL als spin in het web. Hij is goed op de hoogte van alle afspraken en werkwijzen binnen het platform. Want dat leerde hij mij al in het eerste gesprek. OPNL is een platform, waarin onafhankelijke provinciale partijen, platformleden genaamd, samenwerken zonder hun eigen identiteit op te geven. Eenheid in verscheidenheid volgens de OPNL-standaard”, aldus de voorzitter.

Verplichtingen

Al in de eerste maanden, dus al vrij snel naar zijn aantreden, is Sybren Singelsma begonnen om OPNL toekomstbestendig te maken.

“We werken met overheidsgeld en dat geeft verplichtingen. Maar de bestuurders moeten ook begrijpen dat zij ieder persoonlijk risico lopen.

**ONAFHANKELIJKE
POLITIEK NEDERLAND**

de Kracht van de Regio

Als we jaarlijks € 600.000 subsidie ontvangen, staan wij met negen bestuursleden ieder garant voor bijna € 67.000,00. Elk algemeen bestuurslid van OPNL persoonlijk dus!”

“Dat klinkt dramatisch, maar het valt in de praktijk wel mee. Als je maar zorgt dat je de procedures vastlegt, financiële zaken volgens het vierogen principe organiseert en je de diverse functies met bijbehorende risico's aan het papier toevertrouwt.”

“In eerste instantie deïnzemen mensen terug en zijn ze bang voor heel veel werk en voor allerlei nieuwe verplichtingen. Maar daar is geen sprake van. De bestaande procedures worden vastgelegd, samen met de functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Er wordt vrijwel niets toegevoegd, alleen maar goed vastgelegd.”

Sybren Singelsma vervolgt:

“We zijn meteen begonnen met drie notities. Samen vormen zij de basis van de werkwijze en doelen van OPNL. Parallel hieraan zijn een paar wijzigingen in de aansturing van OPNL gedaan. Zo werken wij nu met een dagelijks bestuur. Dit om snel te kunnen handelen en de vergaderingen goed voor te bereiden, iets dat met een bestuur van negen personen net te lastig is. De besluitvorming is uiteraard aan het algemeen bestuur voorbehouden.”

“Daarnaast heb ik het AB voorgesteld de functie van coördinator te vervangen door die van directeur partijbureau. Dat was voor mij eigenlijk al vanaf het begin duidelijk. De uitvoering van alles wat binnen de partij gebeurt loopt via Chris Tiekstra.

De verantwoordelijkheid en centrale rol die hij heeft moet duidelijk worden gemaakt. Dat is duidelijker voor de buitenwereld en maakt dat hij intern met meer verantwoordelijkheden kan worden belast. Zo kan hij als directeur partijbureau beter externe partijen aansturen en offertes opvragen. De voorbereiding en afhandeling van de financiële dossiers worden door hem voorbereid en die verantwoordelijk vereist een zelfstandige positie, ook naar de leden toe.

CV Sybren Singelsma

Leeuwarden, 30 Juli 1953

**Burgerlijke stand Getrouwd met
Fabiola Steel, twee dochters, Sibrich en Rixt
Woonachtig in Burgh-Haamstede**

Persoonlijk profiel

Sybren Singelsma heeft Geschiedenis gestudeerd en is daarnaast bevoegd leraar Frans. Zijn belangstelling gaat uit naar geopolitieke vraagstukken, het functioneren van politieke systemen en 'Big History'. Gespecialiseerd in de geschiedenis van de Europese Samenwerking en Eenwording.

Na acht jaar gewerkt te hebben als Director European Affaires bij de International Union of Local Authorities treedt hij in dienst van de Europese Commissie (armoedebestrijding in stedelijke gebieden).

Wanneer in 1994 het Europees Comité van de Regio's gestalte krijgt is hij een van de eerste nieuwe ambtenaren die toetreedt en mee vorm geeft hoe dit nieuwe Europees orgaan zal functioneren. Hij vervult de functies commissie secretaris, griffier, hoofd van de gebouwendienst en hoofd aanbestedingen en interne controle.

Als voorzitter van het EU-wijde beheerscomité van het Gemeenschappelijk Stelsel van Ziektekostenverzekeringen is hij verantwoordelijk voor de overeenkomst met de Nederlandse overheid.

Daarnaast heeft hij vele publicaties over veiligheidsbeleid en politieke thema's op zijn naam staan onder meer in Intermediair, NRC, Binnenlands Bestuur e.a. Een 120 tal columns zijn te vinden op www.singelsma.com.

Definities **Wat bedoelt OPNL met** **onafhankelijke politiek?**

Politiek die niet centraal, dus vanuit Den Haag, wordt aangestuurd. Het is juist andersom. De inwoners sturen, via hun lokale partijen, de mensen in de provincie aan. Op hun beurt bespreken zij met de senator wat hij in de Eerste Kamer kan inbrengen. Dat is onafhankelijke politiek, politiek van onderop.

OPNL heeft daarom een bijzondere, in de politiek unieke, organisatievorm: de platformstructuur. In het landelijk platform zijn de onafhankelijke provinciale partijen verenigd. Elke provinciale partij organiseert in eigen provincie een platform voor de onafhankelijke lokale (gemeentelijke) partijen.

Heel basaal, maar de functie maakt het opereren op alle fronten nu eenmaal een stuk duidelijker.”

“Maar vergis je niet, bij elke functie horen ook verantwoordelijkheden. Die hebben wij gezamenlijk benoemd en in de notities opgenomen. Zo ontstaat duidelijkheid over bevoegdheden en tegelijkertijd transpiratie over de verantwoordelijkheid.”

Notities

De meest uitgebreide notitie is genaamd ‘Beleidsnotitie Toekomst’. Die is grotendeels gebaseerd op de startnotitie die enkele jaren geleden is opgesteld door het vorige bestuur onder leiding van Durk Stoker. De startnotitie is aangepast en aangevuld volgens de nieuwe inzichten en geeft richting aan de OPNL als organisatie.

De tweede notitie draagt de naam ‘Koersdocument’ en geeft de gewenste richting op de korte en lange termijn weer. Het gaat dan om de stappen die OPNL graag wil gaan maken op politiek vlak.

Tot slot geeft de notitie ‘Goed Bestuur’ inzicht in de aansturing van OPNL. Risico’s worden geanalyseerd, procedures worden vastgelegd, evenals een aantal definities.

Het algemeen bestuur heeft in korte tijd veel werk verzet om te komen tot deze documenten, waarbij de basis is gelegd in een zogenaamde heisessie in De Bilt.

Beleidsnotitie Toekomst

De ‘Beleidsnotitie Toekomst’ is de basis van alle afspraken binnen OPNL. Oorspronkelijk als startnotitie opgesteld in 2019 is deze nu aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen en inzichten en de leidraad voor de periode 2023-2027.

Het was inspirerend te zien dat de ledenraad de verschillende notities goed heeft opgepakt. Er was een diepgaande discussie over de richting die de OPNL de komende jaren moet volgen. En hoewel de discussies worden voortgezet is de richting wel duidelijk. Eerst de organisatie versterken, dan OPNL als Eerste Kamer platform versterken met als doel een grotere fractie in de toekomst, en als die twee zaken zijn gerealiseerd nadenken hoe we als OPNL verdere invloed kunnen uitoefenen op het wetgevende proces. De Tweede Kamer is dan een van de opties.

Belangrijk was ook tijdens deze Ledenraad dat men algemeen voelt dat de partij de fractie in de Senaat maximaal dient te ondersteunen en faciliteren.

Voorzitter Sybren Singelsma

Voorzitter Singelsma:

“We willen met OPNL terug naar de basis waarbij het doel is om de onafhankelijke politiek in Nederland te verbinden en versterken. Dat willen wij onder andere bereiken door het realiseren van een evenredige vertegenwoordiging van de onafhankelijke politiek op alle politieke en bestuurlijke niveaus.

Zo is er een brief naar de minister van Binnenlandse Zaken gestuurd met een oproep om mede te zorgen voor meer burgemeesters uit de onafhankelijke politiek.”

“Een tweede onderwerp is de organisatie van onze partij. Wij zijn uniek dankzij onze organisatie in de vorm van een platform. Dat mogen we best wat meer uitdragen. Om de organisatie te versterken hebben wij inmiddels een partijbureau opgericht. Niet fysiek, want wij willen geen geld in stenen steken. Het is een digitaal partijbureau, met een directeur aan het hoofd. Deze heeft als taak om het platform te blijven informeren en te betrekken, maar ook om externe adviseurs aan te sturen als daar behoefte aan is. Alles gericht op het sturen op inhoud. Zo willen wij inzicht in waar de lokale partijen behoefte aan hebben om ons beleid daar vervolgens op te kunnen richten.”

Sybren Singelsma:

“Door het versterken van de invloed van OPNL willen wij de partij beter in positie brengen. Dat vraagt ook een heldere, herkenbare positionering van OPNL. Het voorlopige einddoel is om van OPNL de autoriteit van de onafhankelijke politiek in Nederland te maken.”

“Dat betekent dat wij als spreekbuis en belangenbehartiger gesprekspartner worden van de overheden als het gaat over onderwerpen die de lokale en regionale partijen raken. Denk bijvoorbeeld aan de Wet financiering politieke partijen.”

“Het vijfde en laatste onderwerp is het Wetenschappelijk Bureau OPNL. Dit is formeel weliswaar een onafhankelijke stichting, maar de link naar OPNL is duidelijk. Er is inmiddels binnen het bestuur van het WB nagedacht over een nieuwe koers.”

Maar goed, de eerste stap is de eigen organisatie.

Sybren Singelsma is dan ook blij met het vaststellen van de notitie ‘Goed Bestuur’.

“Ik ben gewend om het besturen van organisaties uiterst serieus te nemen. Dat betekent dat je minimaal vastlegt hoe de processen zijn georganiseerd. Door dat meteen na mijn aantreden te doen, krijgt het algemeen bestuur ook meteen de kans om daar waar nodig aanpassingen te doen. Zoals verwacht was het binnen OPNL redelijk op orde, dankzij de activiteiten om tot deze notitie te komen kunnen we nu zonder meer stellen dat binnen OPNL sprake is van goed bestuur.”

“De notitie ‘Goed Bestuur’ begint met een beschrijving van de principes van goed bestuur en geeft vervolgens een risicoanalyse. Op basis daarvan zijn bepaalde processen helemaal uitgeschreven.

Gemeentelijke politiek als
vertegenwoordiging van de
inwoners van Nederland.

ONAFHANKELIJKE POLITIEK VAN ONDER OP!

De onafhankelijke **lokale partijen in de gemeenten** staan het dichtst bij de inwoners en weten dus wat er speelt.

De onafhankelijke **lokale partijen** werken samen in een **provinciale partij**. In dit platform klinkt het onafhankelijke geluid door in de provincie.

De **onafhankelijke provinciale partijen** werken samen in het **landelijke platform** Onafhankelijke Politiek Nederland (OPNL).

Zij werken samen en delen kennis en ervaring en geven de inwoners een stem.

Definities
Wat bedoelt OPNL met regionale politiek?

Dit is de verzamelnaam voor alle partijen in zowel de gemeenten alsook in de provincies. Regionale politiek in tegenstelling tot de landelijke politiek.

Als we over onafhankelijke regionale politiek spreken, gaat het dus om alle lokale partijen in gemeenten en provincies die niet centraal vanuit Den Haag worden aangestuurd.

Je moet dan denken aan een richtlijn voor declaraties van het algemeen bestuur, de inkoop en aanbestedings-procedure en een uitgebreide beschrijving van de administratieve organisatie, compleet met verantwoordelijke functionarissen.”

“Omdat wij onze directeur partijbureau bewust niet op de loonlijst hebben staan is ook een business continuity plan door T-Force geschreven. Via T-Force, het bedrijf van Chris Tiekstra, nemen wij de diensten van onze directeur partijbureau af. Dit plan geeft exact aan wat er dient te gebeuren als er een einde komt aan de samenwerking, om welke reden dan ook.”

De Ledenraad van oktober 2023 was een belangrijke en inspirerende bijeenkomst, waar besluiten zijn genomen en notities zijn vastgesteld die de koers van OPNL voor de komende jaren vastleggen. Voorzitter Sybren Singelsma heeft zijn visitekaartje afgegeven en het heeft er alle schijn van dat het nieuwe algemeen bestuur hem volledig gaat ondersteunen. We zijn benieuwd wat de toekomst de OPNL nog allemaal gaat brengen.

Sybren Singelsma:

“Het is zondermeer een prima start en we zijn blij met het vertrouwen van de Ledenraad. Maar we zijn niet klaar, eigenlijk begint het nu pas echt. Samen met de overige bestuursleden ga ik aan de slag om de theorie uit de notities om te zetten in de praktijk. Het is ook van belang dat deze notities door de leden goed worden besproken. De notities moeten een denkproces op gang brengen die maakt dat de OPNL echt onderdeel wordt van het politieke werk van de achterban. Dat zal nog veel werk vergen, maar het proces is onderdeel van het resultaat.

Ik ben benieuwd in welke vorm OPNL uiteindelijk zal willen wegen op het wetgevende proces, een gang naar de Tweede Kamer? Een hervorming van het Staatbestel met meer invloed voor de regio? Voor mij in ieder geval een uitdaging die mij nog steeds motiveert!”

Definities
Wat bedoelt OPNL met lokale politiek?

De lokale politiek wordt ook vaak gemeentelijke politiek genoemd. Hierin zijn ruwweg twee grote stromingen te herkennen;

- lokale afdelingen van traditionele partijen (centraal vanuit Den Haag aangetuurd)
- lokale partijen (geen onderdeel van traditionele partij)
- lokale afdelingen van onafhankelijke provinciale partijen

Als we over onafhankelijke regionale politiek spreken, gaat het dus om alle lokale partijen in gemeenten en provincies die niet centraal vanuit Den Haag worden aangestuurd.

Nieuwe gezichten

Bestuur OPNL

Conform de statuten treedt het algemeen bestuur van OPNL kort na de verkiezingen voor de Eerste Kamer terug. Het nieuwe bestuur wordt gevormd door een AB-lid per platformlid met statenzetel(s) en een AB-lid voor de partijen zonder statenzetel. De bestuursleden worden door hun eigen provinciale partij naar voren geschoven en vervolgens door de Legeraad benoemd. Uitsluitend de voorzitter wordt vervolgens in functie benoemd, het bestuur verdeelt alle overige functies onderling.

In de praktijk blijkt dat een flink aantal AB-leden wederom zitting nemen in het bestuur. Dat kan volgens de statuten en is ook handig met het oog op behoud van kennis en ervaring. Deze keer zijn er relatief veel bestuursleden niet meer teruggekeerd. De redenen hiervoor zijn zeer divers, van gebrek aan tijd tot het aanvaarden van een functie elders. Ook dit heeft voordelen, want zo komt er nieuw bloed in het Algemeen Bestuur.

Een bondscoach zou spreken van een mooie mengeling van ervaring en frisse krachten. De AB-leden worden voorgedragen door hun eigen provinciale partij, maar als bestuurders worden zij geacht om gezamenlijk voor het algemeen belang van OPNL te staan. In de praktijk blijkt dat prima te werken.

FNP
Sybren Singelsma
Voorzitter
AB lid sinds 2023

Lokaal-Limburg
Walter Lennertz
Secretaris
AB lid sinds 2000

Partij voor Zeeland
Mark Faasse
Penningmeester
AB lid sinds 2020

Groninger Belang
Amrut Sijbolts
Bestuurslid
AB lid sinds 2015

Sterk Lokaal Drenthe
John Uffels
Bestuurslid
AB lid sinds 2015

Provinciaal Belang Fryslân
Herre Hof
Bestuurslid
AB lid sinds 2023

Sterk Lokaal Flevoland
Roel Velstra
Bestuurslid
AB lid sinds 2023

Lokaal Brabant
Joost van Huijgevoort
Bestuurslid
AB lid sinds 2023

U26 Gemeenten
Roy Luca
Bestuurslid
AB lid sinds 2023

Chris Tiekstra
Directeur partijbureau
Actief voor OSF/OPNL
sinds 2010

Senator Auke van der Goot:

“Aan regionale achteruitgang zijn achtereenvolgende kabinetten debet”

Senator Auke van der Goot

Zijn maidenspeech maakte indruk in de Eerste Kamer. Doordacht, ad rem, doorspekt met humor, met aandacht voor de regio. Goed voorbereid ook, wat aan de voorzitter van de Eerste Kamer de opmerking ontlokte “voor de verkiezingen van de Eerste Kamer zat u al met enige regelmaat op de tribune van de plenaire zaal en in de commissiekamer. Zo bereidde u zich voor op het komende Kamerlidmaatschap.”

“Ja”, grijnst Auke van der Goot “dat kun je wel zeggen. Voormalig senator OPNL, Ton Raven, had me, toen hij nog in functie was, aangemeld als ‘fractiemedewerker’, zodat ik gedurende vijf weken mee kon kijken in de keuken van de Eerste Kamer. Dat was niet alleen geweldig leerzaam voor mij maar zeker ook tof van Ton.”

Regionale discussie

“In mijn maidenspeech heb ik duidelijk gemaakt wat mijn bedoelingen zijn de komende vier jaren. De thema’s

aangesneden waar ik mijn vizier op richt. Dat is uiteraard op de eerst plaats de regionale discussie. Je hoeft geen bolleboos te zijn om te ondervinden hoe de afgelopen jaren het voorzieningenniveau in de regio is achteruit gekacheld. De regionale achteruitgang is gecreëerd door achtereenvolgende kabinetten. Jarenlang. Dat heeft onder meer te maken met de financieringsstroom vanuit het Rijk naar de provincies en de gemeenten, maar ook met rijks-investeringen. Die gingen naar krachtige regio’s. De financieringssystemen moeten drastisch anders. Wat je ziet is dat regionale ziekenhuizen sluiten, het openbare streekvervoer staat in verschillende provincies onder druk en de concentraties van middelbare scholen leidt ook niet tot een betere bereikbaarheid voor de scholieren. Het cliché dat bij dit soort processen graag wordt gehanteerd is: ja maar, dat is een natuurverschijnsel. Daar ben ik het absoluut niet mee eens, maar veel belangrijker: in het advies ‘Elke regio telt’ wordt het ook met zoveel woorden benoemd.

In feite is het een gevolg van een politiek bewuste keuze van de Rijksoverheid. Met als gevolg: investeren in sterke regio's met als achterliggende gedachte: die trekken de zwakkere regio's wel mee. De praktijk wijst uit dat die kartrekkersfunctie totaal niet werkt. Integendeel, het werkt averechts en pakt slecht uit voor veel regio's buiten de Randstad."

Grensregio problematiek

Naast de regio *an sich* maakt de senator zich ook graag sterk voor de grensregio problematiek. De Nederlands-Duits-Vlaamse grensstreek telt ruim 80.000 grenswerkers. "Mensen die over de grens werken, lopen aan tegen allerlei fiscale- en sociale zekerheidsproblemen. Sinds de opheffing van de tijdelijke versoepelingsmaatregelen tijdens de coronapandemie komt die problematiek nu als een boemerang terug. Dat kan en mag niet. Daar moet een oplossing voor worden gevonden. Voor de sociale zekerheid is dat inmiddels opgelost, maar voor de fiscaliteit is het nog niet geregeld. Het wil nog niet echt vloten in het overleg met de buurlanden."

Wederzijds vertrouwen

We praten over het vertrouwen dat de burger heeft in de politiek. Of beter over het gebrek eraan. De bekende thema's als toeslagenaffaire, overstroming Valkenburg, aardbevingen Groningen, passeren de revue. De overheid heeft zich van de burger vervreemd. "Ik denk wel eens", zegt Auke onvermoed, "ligt het niet aan de bestuurder die aan het roer staat om een bepaalde problematiek op te lossen? De tussenpersoon tussen Rijk en burger."

“

De afgelopen jaren is het voorzieningenniveau in de regio hard achteruit gekacheld.

Hij haalt de dramatische vuurwerkramp in 2000 in Enschede in de wijk Roombeek aan. Volledig van de kaart geveegd door de ontploffing in de opslagplaats van S.E. Fireworks waar 900 kilogram vuurwerk lag opgeslagen. Gevolg: 23 doden, 950 gewonden en 42,5 hectare van de stad verwoest.

Toenmalig burgemeester Jan Mans nam na de ramp direct het voortouw om in samenwerking met het Rijk, lokale bestuurders én de bewoners van Roombeek, de wijk te herbouwen met respect voor alle buurtbewoners maar ook voor het verleden en met oog voor de toekomst. "Het kan dus wel", benadrukt van der Goot. "Samen met de bewoners de getroffen wijk weer opbouwen. Blijkbaar maakt een verbindende bestuurder het wezenlijke verschil. Ik heb Jan Mans goed gekend en weet dat het proces ook voor hem persoonlijk heel louterend heeft gewerkt."

Cohesie versterken

Van der Goot gelooft in de kracht van burgers in de (grens) regio's. "Je ziet steeds meer dat er tal van initiatieven worden ontplooid die kunnen bijdragen aan een betere leefomgeving. Denk aan de zorgcollectieven in de veenkoloniën in Groningen en Drenthe en de energie collectieven in Friesland. Of het Zorgbuurthuis dat de SP heeft ontwikkeld; een nieuwe vorm van wonen voor ouderen die het thuis niet meer redden. Een kleinschalige zorgvoorziening. Door het Zorgbuurthuis als samenleving collectief te organiseren willen ze deze vorm van zorg beschikbaar en bereikbaar maken voor alle ouderen." Van der Goot is optimistisch. "Het zijn slechts enkele voorbeelden van burgerbewegingen die proberen de onderlinge cohesie tussen mensen te versterken, verder uit te bouwen ondanks een terugtrekkende overheid. Meer dan tweeduizend van dergelijke initiatieven vinden momenteel in Nederland plaats."

Ambities waarmaken

De politieke aandachtsgebieden van OPNL zijn een leefbaarder, fitter, zorgzamer, slimmer, humaner, gezonder en schoner Nederland. Daarnaast wil OPNL voor 2035 dat de onafhankelijke politiek op basis van een eerlijk en gelijk speelveld een substantieel aantal zetels heeft in diverse bestuurslagen. OPNL legt de lat hoog met het uitspreken van die ambities. Hoe realistisch is dat voor een eenmansfractie in de Eerste Kamer om deze doelstellingen te realiseren? Hij gaat er eens goed voor zitten.

“OPNL is voor mij méér dan één senator,” zegt hij overtuigend. “Je moet dat als partij in gezamenlijkheid opbouwen. We beschikken over een bestuurlijk netwerk dat elkaar aanvult, we zijn sterk aanwezig in de regio’s. In zeven provincies vertegenwoordigd in de Staten. En met drie gedeputeerden: in Groningen, Fryslân en Noord-Brabant - Bram Schmaal, Sijbe Knol en Marc Oudenhoven - hebben we een stevig ijzer in het vuur. En dat moet je niet onderschatten.

“

Ligt het niet aan de bestuurder die aan het roer staat om een bepaalde problematiek op te lossen?

Met onze gedeputeerden heb ik geregeld contact. Vergeet niet dat ze actief zijn binnen het IPO, het Interprovinciaal Overleg, de vereniging van de twaalf Nederlandse provincies. De vereniging behartigt de belangen van de twaalf provincies en vormt een platform voor de uitwisseling. Bram Schmaal, gedeputeerde van Groningen, is bijvoorbeeld actief in de adviescommissie financiën. Die kan ik rechtstreeks bellen voor feedback en input als ik op zoek ben naar bijdragen voor de algemene financiële beschouwingen (AFB) in de Eerste Kamer.” Enthousiast: “dat is een geweldig belangrijk netwerk.”

“Zojuist roerde ik aan dat het bestuur van OPNL druk bezig is de partij verder op te bouwen. Ik bespeur recent een tweetal interessante ontwikkelingen van onderop. In Brabant zijn ze heel actief met het opzetten van een jongerenorganisatie en in Drenthe wil Sterk Lokaal de lokale politiek partijen in gemeenteraden helpen met regionale issues. Voor geïnteresseerde lezers zie de link: www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15735737/ster-lokaal-wil-de-lokale-politieke-partijen-in-de-gemeenteraden-helpen-met-regionale-issues. Het zijn beide ontwikkelingen die er toe doen om OPNL steeds meer tot wasdom te laten geraken. En vergeet ook de steunfractie niet. Mijn voorgangers, Gerben Gerbrandy en Ton Raven, heb ik expliciet gevraagd hoe ze dachten over het functioneren van de steunfractie en aan welke verbeteringen ze dachten. Na die gesprekken

heb ik samen met de provinciale partijen afgesproken dat alleen de partijen die over één of meer zetels beschikken in de Provinciale Staten, deel uitmaken van de steunfractie. Daar is dus duidelijk een slag gemaakt.

De afspraken staan toe dat elke partij twee mensen kan afvaardigen; twee Statenleden of twee commissieleden. Concreet betekent dat: twee leden per provinciale partij. Politici dus, die met de poten in de provinciale klei staan en die vanuit die ervaring meepraten in de steunfractie.”

Rol van de steunfractie

“Na de eerste vergadering van onze steunfractie was ik me er snel van bewust dat mijn agenda als senator niet altijd naadloos aansluit bij wat er in de provincies leeft. Voor mij een signaal dat ik ruimte moet bieden voor uitwisseling tussen de leden van wat er leeft in de provincies,

OPNL Fractie Eerste Kamer

Anna Cremers

Ton Raven

Sent Wierda

OPNL Steunfractie

Marc Oudenhoven

Hubert Koevoets

Dinie Visser

Tjitte Hemstra

Léon van den Beucken

Hub Schoenmakers

Lies Zondag

Eric Bakker

Sandra de Jong-Snip

Ankie Speel-Bakker

John Uffels

Wout Jansen

Lex Ruysseenaars

Walter Lennertz

Chris Tiekstra

voor de problematiek waar ze tegen aanlopen. Ze als het ware onderling al die losse eindjes aan elkaar laten knopen tot er één geheel, één thema ontstaat dat kan leiden tot een actie op landelijk niveau dat dan uiteraard bij mij of het bestuur van OPNL terecht komt.

Neem bijvoorbeeld de problematiek in het openbaar vervoer in diverse provincies. Dat kan uitgroeien tot een probleem op nationaal niveau, omdat het in meerdere provincies speelt. Daarnaast wordt er ook gediscussieerd over onderwerpen die niet direct leiden tot een advies of opdracht aan de senator.

We hebben laatst gesproken over het bindend correctief referendum. Een heel spannende discussie, die je samen deelt. Ja, de steunfractie was enthousiast.”

“

*Alleen de partijen
die over één of meer
zetels beschikken in de
Provinciale Staten,
maken deel uit van
de steunfractie.*

Authenticiteit, betrokkenheid bij de burgers, dienstbaarheid, mensen maken het verschil, aandacht voor de regio. Het zijn al jarenlang de aandachtspunten waar OSF/OPNL op tamboert. Hoe zuur is het dan dat in de aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen de traditionele partijen en de BBB met deze ‘kroonjuwelen’ onbeschaamd aan de haal gaan? Zijn antwoord is verrassend. “Ik vind het winst”, zegt hij zonder blikken of blozen. “Zo zit ik er niet mee dat ze op de tv-debatten of in de Kamer met onze standpunten ‘er vandoor gaan.’ Aandacht voor de regio is mooi, maar niet genoeg. Voor mij behelst het pas echt iets als het ook in financieel opzicht een vertaling krijgt. Juist daar moet nog een slag worden gemaakt, zoals bij de algemene financiële beschouwingen in de Eerste Kamer.

Alle fracties mochten schriftelijke vragen indienen die aan het debat vooraf gaan. ‘Elke regio telt’ komt daar twee keer in voor. Alleen het CDA en OPNL hebben daar vragen over gesteld en de link gelegd met het advies ‘Elke regio telt’. Andere partijen niet.”

“Gisteren even kopje koffie gedronken met de financiële woordvoerder van BBB. Klopt het dat jullie tijdens de algemene financiële beschouwingen niets doen aan ‘Elke regio telt’ en de financiële vertaling daarbij? Nou nee, nog niet, was de reactie. Stel dat ze het een week later, tijdens de AFB in de Eerste Kamer, alsnog te berde brengen, dan denk ik stiekem dat dat misschien komt door het gesprek dat we samen hebben gehad. En als ze het niet doen, dan is het ook duidelijk.” Hij kan een glimlach niet onderdrukken.

Senator Auke van der Goot

Tenslotte. In de discussie over overheid en vertrouwen is het voor de senator klip en klaar dat de overheid zelf eerst en vooral betrouwbaar dient te zijn. “Al die opmerkingen van de overheid en de politiek dat de burger meer vertrouwen in de overheid moet krijgen is tot mislukken gedoemd als je zelf als overheid niet betrouwbaar bent. Democratie begint bij vertrouwen in de kracht van de burger”, besluit Auke van der Goot.

Frans Hermans

Stikstof en Natura 2000

Wat is de relatie?

Beeld uit 'Stikstof en Natura 2000. Wat is de relatie?'

In opdracht van het Wetenschappelijk Bureau van Onafhankelijke Politiek Nederland is door M+P een literatuuronderzoek uitgevoerd met als onderwerp 'stikstofdepositie in relatie tot Natura 2000-gebieden'. Het systeem van Natura 2000 wordt beschreven en het spanningsveld tussen het beschermen hiervan en activiteiten en ontwikkelingen met een stikstofdepositie.

Stikstofdepositie

Stikstof (N_2) komt van nature in de lucht voor en is niet schadelijk voor dieren en planten. Er zijn stikstofverbindingen die wel een schadelijk effect kunnen hebben: stikstofoxiden (NO en NO_2) die met name ontstaan door uitlaatgassen in het verkeer en de industrie, en ammoniak (NH_3) dat vooral afkomstig is van landbouw en veeteelt.

In het boekje worden deze stikstofverbindingen hier verder aangeduid met de term 'stikstof'. Deze stoffen zullen uiteindelijk neerslaan op de bodem, aangeduid als 'stikstofdepositie'. Bij natte depositie gebeurt dit via regen en bij droge depositie nemen planten de stikstofoxiden direct op uit de lucht. Een te hoge stikstofdepositie kan de volgende nadelige gevolgen hebben op de natuur.

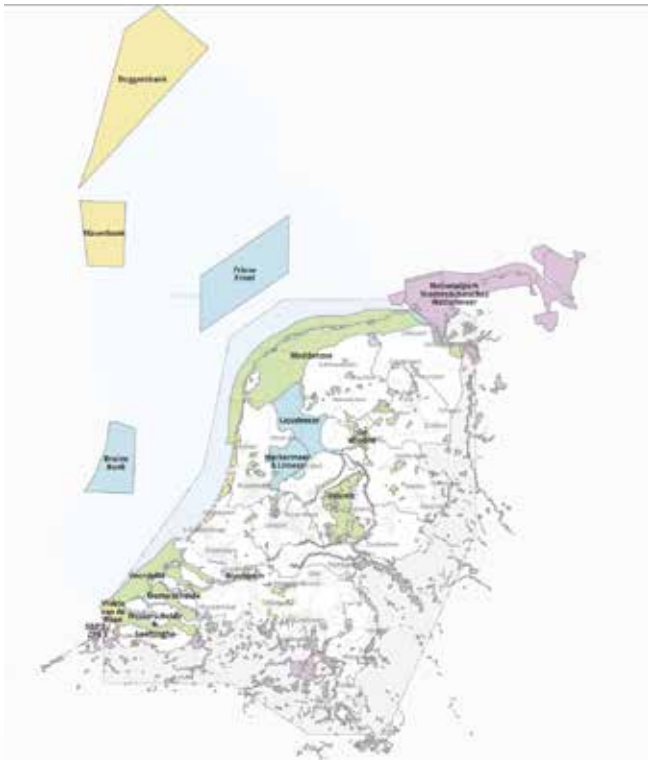
Van Stikstof: emissie tot depositie (bron: RIVM)

Stikstofdepositie kan natuurgebieden aantasten. Het is afhankelijk van het type habitat (leefgebied van planten en dieren) of, en zo ja bij welke hoeveelheid stikstofdepositie sprake is van een schadelijk effect. In de laatste jaren hebben de nadelige effecten van stikstofdepositie gezorgd voor ernstige knelpunten bij de vergunningverlening voor economische activiteiten. Deze knelpunten hebben met name verband met natuurgebieden die op basis van Europese regelgeving zijn aangewezen: de Natura 2000-gebieden.

In Nederland is het grootste deel van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden afkomstig van de landbouw (46%). Daarnaast leveren bronnen uit het buitenland een grote bijdrage, namelijk 35%. Het verkeer en de industrie zijn verantwoordelijk voor 11 en 2% respectievelijk. Huishoudens, diensten en bouw leveren 6% van de depositie.

Vele aspecten

Nederland telt op dit moment 162 Natura 2000-gebieden. Deze gebieden zijn onderdeel van een groot Europees Natura 2000-netwerk dat is opgesteld op basis van de regels uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn.

Natura 2000-gebieden in Nederland (bron: AERIUS® Calculator)

De Vogelrichtlijn (VR) uit 1979 heeft als doel om de instandhouding van de natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de lidstaten te verwezenlijken.

De Habitatrichtlijn (HR) uit 1992 is gericht op het in stand houden van dier- en plantsoorten. Zowel de VR als de HR bevatten een lijst met beschermde soorten.

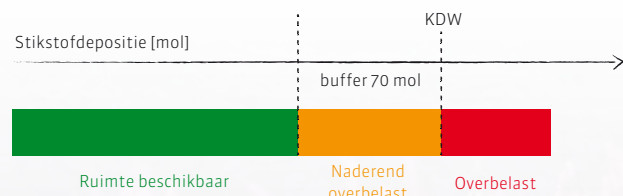
In beide richtlijnen is opgenomen dat er speciale beschermingszones moeten worden opgesteld om het leefgebied van deze soorten te beschermen. Daarnaast is in de HR opgenomen dat er een coherent Europees ecologisch netwerk gevormd moet worden van deze beschermingszones, dat Natura 2000 genoemd wordt. Het doel is om via dit Natura 2000-netwerk de kwetsbare soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Op het land heeft het Natura 2000-netwerk zich grotendeels voltooid.

Elk EU-lidstaat is verantwoordelijk voor het aanwijzen van Natura 2000-gebieden op haar eigen grondgebied. In Nederland wordt dit gedaan door de minister van

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), middels een aanwijzingsbesluit. De Europese Commissie beoordeelt de aangewezen gebieden. De selectie van Natura 2000-gebieden mag volgens de HR en VR alleen plaatsvinden op basis van ecologische criteria. Verder zijn criteria gegeven voor welke gebieden moeten worden aangewezen (belangrijkste gebieden) en eisen die worden gesteld aan de landelijke dekking.

De status van een Natura 2000-gebied kent in principe geen einddatum. Het gaat erom dat wordt gegarandeerd dat op langere termijn de soorten kunnen voortbestaan binnen het gebied waarvoor de doelstellingen zijn opgesteld.

Een belangrijke voorwaarde voor de vergunningverlening voor een plan of project is opgenomen in de Habitatrichtlijn (art. 6 lid 3). Bevoegde instanties mogen pas toestemming geven voor de uitvoering als zij zekerheid hebben gekregen dat het plan of project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Als blijkt dat er sprake is van significante negatieve effecten, kan een activiteit alleen doorgang vinden als er geen alternatieve oplossingen zijn, én er dwingende redenen zijn getroffen (zogenaamde ADC-toets). Deze verplichtingen zijn in de Nederlandse wetgeving overgenomen in de Wet natuurbescherming.

Beoordeling KDW's

M+P is al vijftig jaar een adviesbureau dat oplossingen ontwikkelt voor de leefomgeving in de breedste zin van het woord, variërend van geluid, trillingen, gezondheid, luchtkwaliteit, stikstof tot comfort in gebouwen.

De projecten kunnen uiteenlopen van een vergunning, een ontwerp, een complex rekenmodel of een beleidsadvies.

M+P bestaat uit een team van zo'n 35 professionals, ieder met hun eigen gebied, die werken voor grote en kleine klanten bij de overheid en in het bedrijfsleven.

Beeld uit "Stikstof en Natura 2000. Wat is de relatie?"

Als maatstaf voor de vraag of er sprake is van aantasting van natuurgebieden door stikstofdepositie, wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde kritische depositiewaarde (KDW). De kritische depositiewaarde geeft aan bij welke hoeveelheid van stikstofdepositie niet meer kan worden gewaarborgd dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor het gebied. De KDW's voor Nederlandse habitattypen zijn gebaseerd op Europees onderzoek, aangevuld met onderzoek op basis van Nederlandse rekenmodellen en het oordeel van deskundigen. De KDW is geen onderdeel van de Europese regelgeving, maar wordt nationaal en internationaal gebruikt.

Recent is door de Rijksoverheid een verkenning gestart of de KDW in de Nederlandse regelgeving vervangen kan worden door een alternatief, juridisch houdbaar sturingselement.

Beeld uit "Stikstof en Natura 2000. Wat is de relatie?"

PAS

Om invulling te geven aan de wettelijke verplichtingen voor instandhouding van natuurgebieden en om een toetsingskader te bieden voor economische activiteiten die stikstofemissie met zich meebrengen, is in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Omdat de maatregelen van het PAS (op termijn) de depositie van stikstof naar beneden zouden brengen, werd de stikstofuitstoot van bepaalde activiteiten toelaatbaar geacht.

Hieraan kwam in 2019 echter een einde. De Raad van State oordeelde toen dat het PAS niet gebruikt kon worden voor vergunningverlening. De reden daarvoor was dat vooruit werd gelopen op de verwachte positieve effecten van maatregelen, die op het moment van besluitvorming onvoldoende gegarandeerd waren. Mede naar aanleiding van die uitspraak mag op dit moment in Nederland geen sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie in een voor stikstofgevoelig gebied binnen Natura 2000. Iedere toename van meer dan 0,00 mol N per hectare per jaar is ongeoorloofd.

Bij een kleine toename kan middels een passende beoordeling worden onderzocht of er, ondanks de geringe toename, geen significante gevolgen zijn. Dit is in principe alleen mogelijk als het natuurgebied waar de toename is op dat moment in een goede staat verkeert.

Indien blijkt dat de activiteiten wel leiden tot verslechtering, aantasting of verstoring, dan kan een activiteit alleen worden toegestaan na het voltooien van een ADC-toets. In sommige situaties kan het zogenoemde salderen uitkomst bieden om een project door te laten gaan. Dat houdt in dat de extra stikstofuitstoot wordt gecompenseerd binnen het project of bedrijf (intern salderen) of daarbuiten (extern salderen).

Omdat in veel gevoelige gebieden in Nederland de kritische depositiewaarde (bijna) wordt overschreden, kunnen activiteiten die een stikstofdepositie tot gevolg hebben na afschaffing van het PAS veel moeilijker doorgang krijgen. 71% van het oppervlak van stikstofgevoelig Natura 2000-gebied is overbelast en 4% is naderend overbelast. Naar aanleiding hiervan is de Wet natuurbescherming gewijzigd, zodanig dat de doelstellingen voor stikstofreductie zijn vastgelegd met een resultaatsverplichting. De doelstelling is vastgelegd voor drie peiljaren en houdt in dat de stikstofdepositie lager moet zijn dan de KDW voor een toenemend percentage van het areaal.

Voor de vergunningverlening en voor beleidsmatige ondersteuning wordt in Nederland gebruik gemaakt van het rekenmodel AERIUS. Met dit rekenmodel wordt stikstofdepositie in Nederlandse Natura 2000-gebieden bepaald. AERIUS Calculator is een openbaar toegankelijk rekeninstrument waarmee bedrijven en projecten stikstofberekeningen kunnen (laten) uitvoeren. Het is geschikt voor zowel de agrarische sector als de industrie en infrastructuur. In AERIUS Calculator wordt gebruik gemaakt van gestandaardiseerde kentallen voor emissiebronnen per sector.

Conclusies

Op basis van een vergelijk van de Nederlandse situatie met andere landen in Europa kan het volgende worden geconcludeerd:

- In Nederland bestaat 14,7% van het landoppervlak uit Natura 2000-gebieden. Het Europese gemiddelde is 18,7%.
- Nederland bevindt zich samen met Vlaanderen, West-Duitsland en Zuidoost-Engeland binnen een gebied waar

de emissie van stikstof-oxiden en/of ammoniak hoog is in vergelijking met andere lidstaten.

De situatie in Vlaanderen, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland is nader in beeld gebracht:

- Hieruit blijkt dat deze landen ook gebruik maken van de kritische depositiewaarde bij de beoordeling van activiteiten. De manier waarop KDW's in het Verenigd Koninkrijk worden beoordeeld verschilt van Nederland. Daar wordt een splitsing gemaakt naar verzuring en vermeting.
- Ook in deze landen is sprake van een overschrijding van de kritische depositiewaarde voor een substantieel deel van het oppervlak.
- Bij toetsing of een project een negatief effect kan hebben mag in Nederland, naar aanleiding van het sneuvelen van het PAS, geen enkele sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie (tot op twee decimalen). In ons omringende landen wordt wel gewerkt met een drempelwaarde: kleine toenames worden daar acceptabel geacht. In het Verenigd Koninkrijk is deze drempelwaarde 1% van de KDW. In Vlaanderen bedraagt de drempelwaarde 0,025% voor agrarische bedrijven en 1% voor industrie.

Disclaimer

Alle informatie in het boekwerkje is tot stand gekomen in mei 2023. Het onderwerp Stikstof en Natura 2000 is uitermate dynamisch. Dat betekent dat dit boekje veel informatie verschaft, maar dat het ook goed is om te kijken naar actuele informatie over dit onderwerp.

Titel

"Stikstof en Natura 2000, wat is de relatie?"

Nummer 15

Aanvrager

Steunfractie OPNL

Onderzoeksvraag

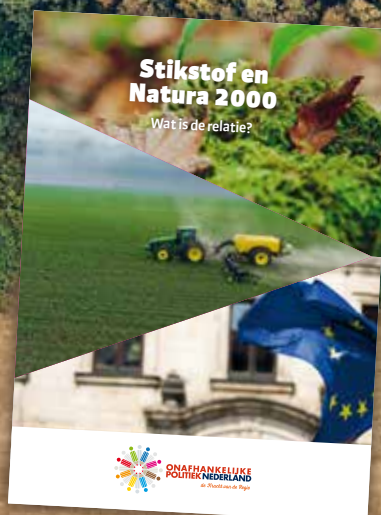
Wat is de relatie tussen stikstof en Natura 2000 gebieden, hoe is de situatie in Nederland afgezet tegen omringende landen. Verklaar de vele technische aspecten die een rol spelen bij de onderzoeksvraag.

Onderzoeksbureau

M+P, adviesbureau voor de leefomgeving

Publicatie

Mei 2023

De volgende Provinciale Politieke Partijen zijn aangesloten bij het OPNL platform en bieden een platform voor onafhankelijke politiek in de eigen provincie.

